

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/104/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518205992
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7518205992.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a členiek senátu Mgr. Zuzany Čisovskej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom v Bratislave, Mýtna 48 proti žalovanej: Zuzana Maurská, nar. 11.12.1962, bytom v Jasove 594/7, o zaplatenie 1.609,57 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č.k. 20Csp/568/2018-79 zo dňa 18.2.2019 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, v ktorom bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá (č. III.), ako aj vo výroku o náhrade trov konania (č. IV.).

II. N e p r i z n á v a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol v tomto znení:

I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 404,54 eur zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 396,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 396,60 eur od 21.08.2018 do zaplatenia, a to v splátkach vo výške 25 eur mesačne, splatných vždy k 20. dňu kalendárneho mesiaca s tým, že prvá splátka bude splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155) domáhal, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu 1.609,57 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 21.8.2018 do zaplatenia, s odôvodnením, že so žalovanou uzavrel dňa XX.XX.XXXX zmluvu o vydaní a používaní kreditnej karty VÚB, a.s., na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanej kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet. Žalovanej bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom 22,80 %. Ku dňu výpisu z kartového účtu mala schválený úverový rámec vo výške 600,- eur, ktorý sa zaviazala splácať štandardnou mesačnou splátkou vo výške 20,- eur. Žalovaná si svoje zmluvné povinnosti nesplnila. Pred odstúpením na vymáhanie žalobca vystavil ku dňu XX.X.XXXX nový výpis z bankovej knihy, s konečným zostatkom na úhradu vo výške 1.609,57 eur. Žalovaná dlžnú sumu neuhradila v lehote splatnosti do dňa 20.8.2018.

3. Súd prvej inštancie v priebehu konania uznesením č.k. 20Csp/568/2018-40 zo dňa 18.12.2018 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil ako nový žalobca spoločnosť Intrum

Slovakia s.r.o. z dôvodu, že na základe zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX došlo k postúpeniu pohľadávky uplatnenej žalobou, na nového veriteľa. Žalobca podaním zo dňa 12.2.2019 zobral žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 360,54 eur, uplatnenej titulom poplatkov a sankčného úroku, ako aj v časti o zaplatenie sumy 44,- eur z dôvodu, že žalovaná uvedenú sumu zaplatila po podaní žaloby dňa 19.12.2018 vo výške 22,- eur a dňa 18.1.2019 vo výške 22,- eur. Po späťvzati žaloby v tejto časti predmetom konania ostal nárok na zaplatenie sumy 1.256,03 eur, úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.300,03 eur od 21.8.2018 do 19.12.2018, úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.278,03 eur od 20.12.2018 do 18.1.2019 a úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.256,03 eur od 19.1.2019 do zaplatenia.

4. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že chce dlh splatiť, avšak nemá peniaze na jednorazové zaplatenie dlžnej sumy; má manžela na invalidnom dôchodku, stará sa o domácnosť, má výdavky s tým spojené, je zamestnaná, zarába sumu cca 520,- eur. Vyjadrila ochotu dlh splatiť v mesačných splátkach do 25,- eur, s tým, že vyššiu sumu si nemôže dovoliť splácať.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a zistil, že dňa XX.X.XXXX žalovaná vyplnila a podpísala žiadosť o aktiváciu pôžičkovej karty Triangel (ďalej len „zmluva“), ktorá bola zo strany právneho predchodcu žalobcu podpísaná dňa XX.XX.XXXX. Z čl. III zmluvy vyplýva, že žalovanej mal byť poskytnutý úverový rámec vo výške 600,- eur pri štandardnej mesačnej splátke po 20,- eur, so štandardnou úrokovou sadzbou vo výške 22,80 %. V článku III. zmluvy je uvedená RPMN 25,90 %, vypočítaná na základe predpokladov na výpočet v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Štandardná úroková sadzba 22,80 % a poplatky zostanú nezmenené, klient vyčerpá spotrebiteľský úver platbou u obchodníka vo výške schváleného úverového rámca dňa XX.XX.XXXX, spotrebiteľský úver sa poskytuje na obdobie jedného roka, počnúc dňom prvého čerpania. Spotrebiteľ spláca istinu v rovnakých mesačných splátkach so začiatkom jedného mesiaca po dni prvého čerpania, ak sa istina musí splatiť iba jedinou splátkou v rámci každého platobného obdobia, predpokladá sa, že následné čerpanie a splácanie istiny spotrebiteľom prebiehajú počas obdobia jedného roka, úroky a ďalšie poplatky sa použijú v súlade s uvedeným čerpaním a splácaním istiny a v súlade s tým, ako je uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere a posledná splátka, uskutočnená spotrebiteľom, vyrovná zostatok istiny, úrokov a prípadných ďalších poplatkov, výška spotrebiteľského úveru je 600,- eur, počet splátok je 12, prvá až predposledná splátka vo výške 50,- eur a posledná splátka vo výške 137,14 eur, celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú 87,14 eur, celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je 687,14 eur, priemerná hodnota RPMN pre kreditné karty na Slovensku je vo výške 24,36 %, doba trvania zmluvy neurčitá a termín konečnej splatnosti v deň zániku zmluvy alebo v deň vyhlásenia okamžitej splatnosti.

6. Súd prvej inštancie po vyhodnotení dokazovania vec právne posúdil v zmysle ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka a § 1 ods.2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods.2 a § 11 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Súd mal za to, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou vznikol právny vzťah, ktorý je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Na základe uzatvorenej zmluvy bol zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovanej poskytnutý úverový rámec, t.j. určitá dojednaná výška peňažných prostriedkov, ktoré žalovaná čerpala prostredníctvom kreditnej karty. Súd zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď právny predchodca žalobcu mal pri uzatváraní aj plnení zmluvy postavenie dodávateľa, keď konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na strane dlžníka vystupovala žalovaná ako spotrebiteľ, t.j. fyzická osoba, ktorá neuzatvárala zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva bola pripravená na formulári, ktorý bol vopred zo strany dodávateľa pripravený bez možnosti žalovanej meniť obsah a text uvedenej zmluvy, pričom do textu zmluvy sa dopisovali iba konkrétne údaje týkajúce sa žalovanej. Súd preto na posúdenie nároku z tohto vzťahu aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Súd za základnú črtu revolvingového úveru považoval, že dlžníkovi sa poskytuje určitý úverový rámec, z ktorého môže, ale nemusí opakovane čerpať peňažné prostriedky a priebežne spláca vyčerpanú časť úverového rámca, pričom po jeho splatení (hoci aj čiastočnom) ho môže opakovane čerpať do výšky úverového limitu bez potreby uzatvárania novej zmluvy. V prvom rade súd skúmal otázku platnosti zmluvy z hľadiska obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Mal za to, že zmluva síce obsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, vypočítanej na základe údajov platných v čase

uzatvorenia zmluvy s tým, že obsahuje všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, avšak predmetný údaj je nesprávny, v dôsledku čoho úver s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch pokladal za bezúročný a bez poplatkov a uzavrel, že žalobca na zmluvné úroky a poplatky nemá právny nárok. Z obsahu zmluvy vyplýva, že v tejto je uvedená výška RPMN 25,90 %, pričom za týmto údajom je uvedený text písaný minimalizovaným písmom. V rámci predpokladov pre výpočet výslednej RPMN vo výške 25,90 % je uvedených počet splátok 12, pričom takýto údaj zo žiadosti o aktiváciu nevyplýva. To znamená, že právny predchodca žalobcu pracoval s počtom splátok, ktoré si zrejme sám určil, pričom výška splátky prvej až predposlednej bola 50,- eur a posledná bola vo výške 137,14 eur. Nie je teda zrejme, akým spôsobom sa dopracoval právny predchodca žalobcu k určeniu výšky RPMN. Podľa názoru súdu, informatívny výpočet, tak ako bol vykonaný v texte žiadosti o aktiváciu, nespĺňa dostatočne informačnú povinnosť. Napriek tomu, že sa jednalo o čerpanie prostredníctvom kreditnej platobnej karty, bolo povinnosťou právneho predchodcu žalobcu uzavrieť so žalovanou riadne zmluvu, z ktorej bude zrejme, aká je ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), ktorá je vlastne určitým indikátorom nákladovosti úveru, pričom RPMN mohla byť vypočítaná už v čase, keď bol zrejmy úverový rámec a fixná mesačná splátka. Súd vyjadril názor, že aj pri revolvingovom úvere je možné a nevyhnutné RPMN vypočítať podľa počiatočných základných údajov v zmluve, pričom spotrebiteľovi musia byť už pri podpise zmluvy poskytnuté všetky informácie, ktoré sa vzťahujú na žiadaný a poskytovaný úver a teda, musí poznať všetky informácie uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie o tom, či za uvedených podmienok bude mať záujem o predmetný úver. Účelom právnej úpravy je, aby spotrebiteľ mal informáciu o skutočnej RPMN ešte pred uzavretím zmluvy. Spôsob výpočtu RPMN považoval súd za nedostatočný a pre priemerne zmyšľajúceho spotrebiteľa za nezrozumiteľný. Žalovaná v danom prípade mohla mať pochybnosti o výške RPMN. Pritom ide o podstatné údaje, ktoré najvýznamnejším spôsobom ovplyvňujú rozhodnutie spotrebiteľa pre uzatvorenie úverovej zmluvy. V danej súvislosti súd poukázal aj na obdobný právny názor, vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/78/2013 zo dňa 21.5.201, v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/107/2013 zo dňa 27.3.2014 a v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/60/2011 zo dňa 15.3.2011. Zhrnúc vyššie uvedené súd prvej inštancie vzhľadom na nesporné skutočnosti, t.j. že žalovaná celkovo reálne čerpala sumu 600,- eur a uhradila spolu sumu 203,40 eur uzavrel, že žaloba je dôvodná len čo do výšky rozdielu medzi poskytnutou a splatenou sumou, teda čo do výšky 396,60 eur a v prevyšujúcom rozsahu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. O úrokoch z omeškania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 517 ods.1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., s tým, že žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 396,60 eur od 21.08.2018 do zaplatenia.

8. Súd vzhľadom na sociálne pomery žalovanej vyhovel jej žiadosti a zaviazal ju uhradiť dlžnú sumu v splátkach po 25,- eur, pod hrozbou straty výhody splátok.

9. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a 2 a § 256 ods.1 CSP, s odôvodnením, že žalobca bol v konaní len čiastočne úspešný a to v menšom rozsahu ako žalovaná. Žalobca zavinil zastavenie konania v časti o zaplatenie 360,54 eur a žalovaná zavinila zastavenie konania v časti o zaplatenie 44 eur. Žalovanej však trovy konania nevznikli, preto súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

10. Proti výroku rozsudku pod č. III., ktorý súvisí s výrokom pod č. IV. o trovách konania podal odvolanie v zákonnej lehote (včas) žalobca s poukazom na odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods.1 písm.h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie rozhodol v spore v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a ustanovením § 282 CSP, keď žalobu v časti o zaplatenie sumy 903,43 eur s prísl. zamietol napriek uznávaciemu prejavu žalovanej, pričom neprihliadol na návrh žalobcu zo dňa 8.2.2019 na rozhodnutie sporu rozsudkom pre uznanie. Žalovaná uplatnený nárok nerozporovala, naopak, je zrejme, že svoj dlh pred súdom na pojednávaní konanom dňa 18.2.2019 uznala, keď uviedla, že „uvedený dlh chce splatiť“. Z vyjadrenia žalovanej a ňou prejavenej vôle dlžnú sumu zaplatiť nie je možné dospieť k inému záveru, ako k tomu, že žalovaná uznáva nárok, ktorý je predmetom konania. Žalobca na podporu tejto argumentácie poukázal na právne názory, vyjadrené v rozhodnutiach Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co 660/2014 a 24Co 345/2016, s tým, že v zmysle ustálenej judikatúry je požiadavka určitosti uznávacieho prejavu splnená aj bez výslovného použitia výrazu uznanie dlhu, ak je z okolností prípadu

nepochybné, že išlo o uznávací prejav. V procesnom práve, v ktorom sa uplatňuje princíp prejavenej vôle sporových strán je podľa čl.11 ods.1 CSP rozhodujúci obsah a nie forma právneho úkonu. V danej veci boli teda splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku a preto, pokiaľ súd prvej inštancie vykonával dokazovanie, právne posúdenie skutkového stavu z hľadiska hmotného práva, resp. ak skúmal hmotnoprávne predpoklady uznania, takýto postup bol v rozpore s podstatou rozhodovania na základe uznania nároku podľa ust. § 282 CSP a procesnoprávnymi účinkami uznávacieho prejavu žalovanej. Žalobca zároveň vyjadril názor, že prípadná argumentácia súdu o potrebe vykonania ex offio kontroly z dôvodu spotrebiteľského charakteru sporu je aj v prípade procesného uznania nároku bez opory v práve. Ust. § 282 CSP jednoznačne stanovuje, že v prípade uznania nároku súd na návrh žalobcu rozhodne rozsudkom pre uznanie, pričom pre spotrebiteľské spory žiadna výnimka v zákone stanovená nie je. Súlad s hmotným právom súd posudzuje len v prípade schvaľovania súdneho zmiernu.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalobcom a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie (§ 385 CSP a contrario), súc tak viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 1, 2 CSP).

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v prvom a druhom výroku, t.j. vo výroku, v ktorom bolo konanie v časti zastavené a vo výroku, ktorým bolo žalobe v časti vyhovené, ktoré neboli odvolaním napadnuté, nebolo predmetom prieskumu odvolacieho súdu a nadobudlo tak právoplatnosť (§ 367 ods.2 CSP).

13. Jedinou odvolacou námietkou vo vzťahu k napadnutému rozsudku prvej inštancie bol postup súdu prvej inštancie v predmetnom spore, ktorý podľa odvolateľa rozhodol v spore v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a ust. § 282 CSP.

14. Podľa § 282 CSP, ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

15. Úkony, ktorými sporové strany disponujú konaním alebo jeho predmetom, sa označujú ako dispozičné procesné úkony. Určité úkony však majú aj relevanciu vo vzťahu k hmotnému právu, a tými sú zmiern a rozsudok na základe uznania alebo vzdania sa nároku. V prípade uznania a vzdania sa nároku strany prejavia hmotnoprávny úkon voči súdu (nie voči sebe navzájom) a súd musí meritórne rozhodnúť. Ak sú splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 282 CSP je teda súd povinný rešpektovať procesnú situáciu, ktorá nastala v dôsledku uznávacieho prejavu žalovaného a musí vydať rozsudok na základe uznania nároku. Nie je pritom rozhodujúce, či a ako je takýto procesný úkon označený a či uznanie nároku je vyjadrené práve týmto slovným spojením. Za uznanie nároku spôsobilého vyvolať účinky umožňujúce vydať rozsudok na základe uznania nároku treba považovať taký procesný úkon žalovaného, ktorým nepochybné prejavuje nielen vedomosť o konkrétnom dlhu čo do dôvodu i výšky, ktorý vyplýva zo žalobného nároku, ale aj vôľu nárok žalobcu uspokojiť bez ďalších podmienok.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu postupoval súd prvej inštancie správne, keď prejav žalovanej, zaznamenaný v zápisnici z pojednávania zo dňa 18.2.2019 slovami „chce dlh splatiť“, avšak nemá peniaze na jednorazové zaplatenie dlžnej sumy, má manžela na invalidnom dôchodku, stará sa o domácnosť, má výdavky s tým spojené, je zamestnaná a zarába cca 520,- eur k 15. dňu v mesiaci. Je ochotná dlh splatiť v mesačných splátkach do 25,- eur, vyššiu sumu si nemôže dovoliť splácať“, nepovažoval za kvalifikovaný uznávací prejav.

17. Pri právnej klasifikácii podania strany sporu vychádza súd z jeho obsahu v zmysle čl. 11 ods.1 CSP. Zásadným interpretačným pravidlom je posúdiť podanie tak, aby jeho výklad zodpovedal skutočnej vôli konajúcej osoby v čase urobenia tohto úkonu. Pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu úkonu,

jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka. Ak nastane situácia, pri ktorej je potrebné skúmať otázku, či existuje rozpor medzi prejavom účastníka urobeným v úkone a jeho vôľou, je potrebné akcentovať objektívne hľadisko. Aplikujúc toto hľadisko treba mať pri posudzovaní procesného úkonu účastníka podľa jeho obsahu na zreteli to, ako v ňom bola navonok objektívne prejavovaná vôľa konajúceho, nie to, či je subjektívne, zo subjektívneho aspektu účastníka zhoda medzi navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou vôľou toho, kto úkon urobil (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 128/2010).

18. Rozsudkom na základe uznania nároku môže rozhodnúť súd len vtedy, ak je prejav účastníka natoľko určitý, že z neho možno urobiť skutočne nepochybný záver, že úkon smeruje k uznaniu nároku. Uznanie nároku ako celku v sebe zahŕňa jednak uznanie základu nároku, ako aj uznanie jeho výšky a musí z neho byť zrejmá aj vôľa žalovaného bezpodmienečne nárok žalobcu uspokojiť. Nie je teda možné uznanie výšky nároku bez toho, aby sa uznal jeho základ.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu prejav žalovanej, tak ako je zachytený v zápisnici z pojednávania na súde prvej inštancie, nie je natoľko jasný a jednoznačný, aby z neho bolo možné usúdiť, že jej úmyslom bolo skutočne uznanie základu a výšky nároku. Nie je teda splnená práve požiadavka určitosti uznávacieho prejavu žalovanej. Ústne vyjadrenie žalovanej je potrebné vnímať v kontexte celého jej prednesu, v ktorom sa zameriava predovšetkým na svoju ťaživú životnú situáciu, ktorá má mať vplyv na jej platobnú neschopnosť. Z obsahu takéhoto vyjadrenia žalovanej vyplýva len toľko, že chce dlh splatiť, avšak vôbec nie je vyjadrený resp. zrejmý dôvod (základ) tohto dlhu a už vôbec nie je zrejmé, akú sumu chceta žalovaná zaplatiť. Okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že žalovaná je si vedomá existencie dlhu, no nesúhlasí s tým, aby bola zaviazaná na úhradu dlhu v celom rozsahu tak, ako bol uplatnený žalobou a svoje vyjadrenie formulovala pod tlakom okolností - prebiehajúce súdne konanie, jej nepriaznivá finančná situácia a snaha o docielenie možnosti úhrady dlhu v splátkach. Takýto prejav žalovanej podľa jeho obsahu (čl. 11 ods. 1 CSP) nemožno spoľahlivo posúdiť ako plne akceptovateľný a účinný uznávací prejav, ako to má na mysli ust. § 282 CSP.

20. Vzhľadom k uvedenému je odvolacia námietka žalobcu o splnení podmienok pre vydanie rozsudku pre uznanie nároku nedôvodná, keďže v postupe súdu prvej inštancie sa nevyskytla vada konania, ktorá by sa prejavila v jeho nesprávnom právnom posúdení veci.

21. Odhliadnuc od vyššie uvedeného odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom žalobcu v tom smere, že aplikácia ust. § 282 CSP ako prvku procesnej ekonómie v sporovom konaní, ktorý slúži na prehĺbenie dispozitívneho princípu sporového konania, nie je v zásade vylúčená ani v spotrebiteľských sporoch, akým predmetný spor nepochybne je. Procesná povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre uznanie však nestojí nad povinnosťou súdu prihliadať z úradnej moci na existenciu takých zmluvných podmienok v spotrebiteľských sporoch, ktoré spôsobujú nerovnováhu zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nad povinnosťou poskytnúť v takom prípade ochranu spotrebiteľovi s poukazom na ustanovenie § 295 a § 298 CSP. Súd je povinný aj bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve, alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, a to nielen tých, na ktorých spočíva uplatnený nárok, ale všetkých ostatných podmienok spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Tieto ustanovenia predstavujú v CSP odôvodnenú výnimku z dispozitívneho princípu a z princípu „ne ultra petitem“.

22. Právny základ predmetného sporu spočíva v spotrebiteľskej zmluve. Zmluva o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii má charakter medzinárodnej zmluvy a má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. V rámci takto vymedzeného legislatívneho priestoru sú vnútroštátne súdy povinné aplikovať pramene komunitárneho práva, vrátane výkladových princípov, ako aj judikatúru Súdneho dvora európskej únie. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom plnenia môže byť podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240-244/98, Oceano Grupo Editorial, C-168/05, Mostaza Carlo kompenzovaný pozitívnym vonkajším zásahom vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie priznáva vnútroštátnemu súdu právo prihliadať na zákonné prekážky alebo zákonné dôvody, brániace priznať plnenie voči spotrebiteľovi a to bez ohľadu na uznávací prejav žalovaného spotrebiteľa. Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením. Navyše, nemožno znevýhodňovať

spotrebiteľov, ktorí takýto uznávací prejav vykonajú z nevedomosti, neinformovanosti, bezmocnosti alebo z obavy, že nebudú môcť splácať dlžnú sumu v splátkach, oproti spotrebiteľom, ktorí sú v konaní pasívni, teda pri ktorých by súd žalobu zamietol.

23. Vzhľadom k tomu, že v danej veci išlo o spotrebiteľský charakter záväzkového vzťahu, z ktorého si žalobca uplatňoval nárok, bolo nutné ex offa posúdiť dôvodnosť nároku z hľadiska právnych predpisov spotrebiteľského práva tak, ako to urobil súd prvej inštancie.

24. Procesný inštitút rozsudku na základe uznania nároku (§153a OSP platného do 30.6.2016) bol zavedený do občianskeho súdneho konania zákonom č. 232/1995 Z. z. vzhľadom na celkovú tendenciu posilňovania zodpovednosti účastníkov konania za jeho výsledok. Podľa § 153a ods. 1 OSP, ak počas konania žalovaný uzná pred súdom nárok uplatnený žalobou alebo jeho základ alebo ak sa žalobca vzdá pred súdom svojho nároku, súd rozhodne rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku nemožno rozhodnúť spor, ktorý účastníci nemôžu skončiť súdnym zmiernom. Podľa § 153a odsek 3 OSP ako procesného predpisu platného do 30.6.2016 rozsudkom na základe uznania nároku nebolo možné rozhodnúť spor, ktorý účastníci nemohli skončiť súdnym zmiernom. Podľa § 99 ods. 2 OSP súd rozhodoval o tom, či zmier schváli; neschválil ho, ak bol zmier v rozpore s právnymi predpismi. Procesnoprávne následky uznania nároku mohol preto vyvolať tento úkon len v konaní, ktoré je možné skončiť súdnym zmiernom a povinnosťou súdu bolo skúmať, či uzavretie zmiernu by vzhľadom na povahu veci a súlad s hmotnoprávnymi predpismi bolo možné.

25. Na rozdiel od žalobcu je odvolací súd toho názoru, že nie každé uznanie nároku musí byť nevyhnutne súdom akceptované a viesť k vydaniu rozsudku pre uznanie nároku. Aj rozsudok pre uznanie nároku ako každé rozhodnutie súdu by malo byť zákonné, t.j. v súlade s hmotným právom (právnymi predpismi). Aj keď na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (§ 153a ods. 3 v spojení s § 99 ods. 2 OSP) uvedený princíp v ust. § 282 CSP výslovne nie je vyjadrený, vyplýva to z princípu priority ochrany slabšej strany - spotrebiteľa. Odvolací súd preto zastáva názor, že napriek uznávaciemu prejavu žalovanej ako spotrebiteľa a návrhu žalobcu ako dodávateľa na vydanie rozsudku pre uznanie, tento nemožno vydať, ak by odporoval hmotnému právu - napríklad v žalobe by sa uplatňoval nárok na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorej neplatnosť súd skúma aj bez návrhu (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/150/2017 zo dňa 21. 02. 2018, podľa ktorého v prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, resp. nekalý charakter spotrebiteľských zmlúv. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznávajú a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a podobne).

26. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-168/05 Mostaza Claro, v zmysle ktorého: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 26, ako aj Cofidis, bod 33).“

27. Súd prvej inštancie preto vecne správne postupoval, keď na základe vykonaného dokazovania v potrebnom rozsahu správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

28. Na základe vyššie uvedeného, vychádzajúc z uplatneného odvolacieho dôvodu a pre nedostatok iných, na základe ktorých by mohol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 CSP potvrdil ako vecne správny. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý odvolací súd podľa citovaného ustanovenia rovnako potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. V prejednávanom spore v odvolacom konaní bola žalovaná úspešná v plnom rozsahu, preto by jej patril nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi. Odvolací súd však zo spisu zistil, že žalovaná vo vzťahu k odvolaniu žalobcu ostala v odvolacom konaní nečinná a teda, žiadne trovy jej nevznikli. Odvolací súd preto rozhodol, že žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.